

SKY 104 İKTİSAT II  
EKONOMİNİN ÖLÇÜLMESİ 2:  
İşsizlik

Doç.Dr.Gülbiye Y. YAŞAR

## İşsizliğin Ölçülmesi

Bir ülkede toplam nüfusun kışla, hapishane ve hastane gibi yerlerde ikamet edenler dışında kalan kısmınının 15 yaş üzerindeki bölümüne **kurumsal olmayan sivil nüfus (KOSN)** denir.

Kurumsal olmayan sivil nüfus:

- Çalışanlar
- İş arayıp bulamayanlar (İşsizler)
- İş aramayanlar

# İşsizliğin Ölçülmesi

Çalışanlar + İşsizler = İşgücü

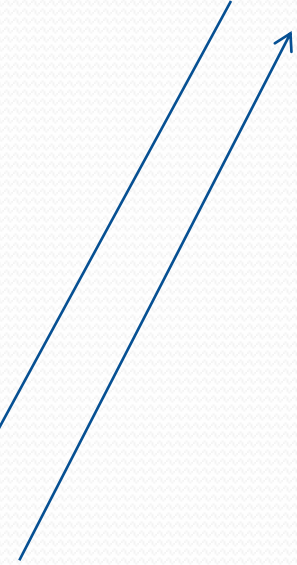
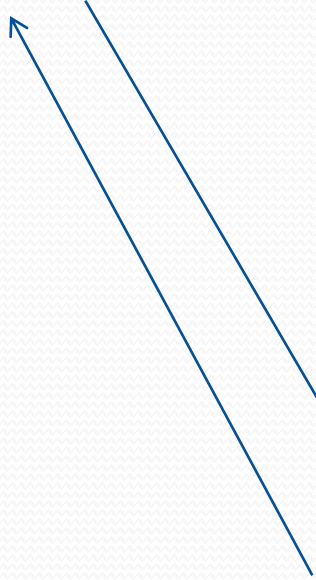
İş aramayanlar = İşgücüne katılmayanlar

İşgücüne katılım haddi=  $\frac{\text{İşgücü} \times 100}{\text{KOSN}}$

# Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus İçindeki Hareketler

Çalışanlar

İşsizler



İşgücünde Olmayanlar

# İşsizlik ve istihdam haddi

- İşsizlik işsizlik haddi ile ölçülür.
- İşsizlik haddi =  $\frac{\text{İşsizler}}{\text{İşgücü}} \times 100$
- İstihdam haddi =  $\frac{\text{Çalışanlar}}{\text{KOSN}} \times 100$

## Mevsim Etkilerinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri, Ağustos 2012-2013

	TÜRKİYE		KENT		KIR	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Kurumsal olmayan nüfus (000)	73 716	74 567	50 452	50 938	23 265	23 629
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (000)	54 841	55 715	37 722	38 172	17 119	17 543
İşgücü (000)	27 812	28 766	18 336	19 134	9 476	9 632
İstihdam (000)	25 367	25 960	16 341	16 859	9 026	9 101
İşsiz (000)	2 445	2 806	1 995	2 276	450	530
İşgücüne katılma oranı (%)	50,7	51,6	48,6	50,1	55,4	54,9
İstihdam oranı (%)	46,3	46,6	43,3	44,2	52,7	51,9
İşsizlik oranı (%)	8,8	9,8	10,9	11,9	4,8	5,5
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11,3	12,3	11,3	12,4	11,1	12,3
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17,2	18,7	20,7	22,1	10,7	12,0
İşgücüne dahil olmayanlar (000)	27 028	26 949	19 386	19 038	7 643	7 911

Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

# İşsizliğin türleri

- **Geçici işsizlik**

İşgücüne yeni katılanlar ve çalıştığı işi niteliklerine uygun bulmayarak işinden ayrılanların oluşturduğu işsizlik türüdür.

- **Yapısal işsizlik**

İşgücünün coğrafik ve niteliksel bileşiminin sırasıyla talepteki ve teknolojideki değişmelere anında uyum sağlayamaması sonucu çalışanların bir kısmının işlerini kaybetmelerinden kaynaklanan işsizliğe denir.

# İşsizliğin türleri

Doğal işsizlik haddi:

Geçici işsizlerin sayısı +

Yapısal işsizlerin sayısı

---

İşgücü

- **Devrevi işsizlik**

İktisadi dalgalanmadan (üretilen mal ve hizmet miktarının yıldan yıla değişmesinden) kaynaklanır.



# İşsizliğin maliyeti

- **Sosyal maliyeti**

- Dolaysız sosyal maliyet

- Gelir kaybı

- Sosyal itibar kaybı

- Dolaylı sosyal maliyet

- Alkolizm ve suç oranlarının artmasına yol açarak toplumsal dayanışma ve huzuru bozar.

- İşsizliğin sosyal maliyetini azaltmak amacıyla Türkiye de dahil birçok ülkede **işsizlik sigortası** uygulaması bulunmaktadır.

# İşsizliğin maliyeti

- İktisadi maliyeti

İşsiz olan kişilerin çalışmaları halinde gerçekleştirecekleri üretimin yapılamamasıdır.

$$\text{GSYH Açığı} = \text{Reel GSYH} - \text{Doğal GSYH}$$

## KAYNAKLAR

- Erdal M. Ünsal (2011). İktisada Giriş, İmaj Yayınevi.
- Cem Somel (2014). Makroiktisada Giriş, Yordam Kitap.

TEŞEKKÜRLER...

[gulbiyey@health.ankara.edu.tr](mailto:gulbiyey@health.ankara.edu.tr)

[gulbiyey@gmail.com](mailto:gulbiyey@gmail.com)